

at afgøre, hvor en selskabsovertrædelse skal anses for begået, hvis overtrædelsen skyldes flere fejl, der er begået forskellige steder, f.eks. tilfælde hvor en selskabsovertrædelse må tilskrives mangelfuld instruktion på hjemstedet i kombination med uforsigtighed udvist af en ansat på »gerningsstedet«. På den anden side kan en sådan regel være betænkelig, hvis den afskærer dansk jurisdiktion over for et selskab her i landet i tilfælde, hvor der påviseligt foreligger fejl begået på dansk område. En løsning, der sikrer dansk jurisdiktion i denne type sager, opnås, hvis såvel selskabets hjemsted som det sted, hvor overtrædelsen manifesterer sig, anses som gerningssted.«

Straffelovens §§ 6-7 (territorial- og personalprincippet) suppleres af § 8, hvorefter der efter omstændighederne er dansk straffemyndighed i forhold til udlandshandlinger uden hensyn til, hvor gerningsmanden hører hjemme. Det gælder bl.a. i tilfælde, hvor »handlingen er omfattet af en mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning«, jf. § 8, nr. 5. Formålet med denne bestemmelse, der blev indsat ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, er bl.a. at opfylde – og muliggøre opfyldelse af fremtidige – konventioner eller andre mellemfolkelige aftaler, der indebærer en forpligtelse for Danmark til at have dansk straffemyndighed med henblik på at kunne strafforfølge nærmere angivne overtrædelser, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 2080-2081 og 2087.

Når der i medfør af de ovennævnte regler sker påtale her i landet, skal afgørelsen såvel om straf som om andre retsfølger af handlingen ske efter danske regler, jf. straffelovens § 10, stk. 1. Er forholdet undergivet dansk straffemyndighed i medfør af straffelovens § 7, stk. 1, nr. 2 (vedrørende handlinger foretaget af danskere i udlandet, når handlingerne er strafbare både efter dansk ret og efter lovgivningen på gerningsstedet), kan der dog ikke idømmes strengere straf end efter gerningsstedets lovgivning, jf. § 10, stk. 2.

Regler om forbud mod dobbelt strafforfølgning (ne bis in idem) er fastsat i straffelovens § 10 a og § 10 b.

Efter § 10 a, stk. 1, kan en person, over for hvem der er afsagt (1) en straffedom i den stat, hvor handlingen er begået, eller (2) en dom, der er omfattet af (a) den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger eller (b) af lov om overførsel til et andet land af retsforfølgning i straffesager, som udgangspunkt ikke strafforfølges her i landet for den samme handling, når den pågældende er endeligt frifundet, den idømte sanktion er fuldbyrdet, under fuldbyrdelse eller bortfaldet efter domslandets regler, eller

når den pågældende er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion. Dette gælder dog efter stk. 2 ikke i tilfælde, hvor handlingen er omfattet af straffelovens § 6, dvs. handlingen er begået på dansk territorium, eller hvor handlingen er omfattet af § 8, nr. 1, dvs. handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder mv.

Sker der efter reglerne i straffelovens § 10 a strafforfølgning mod en person, som i en anden stat er pålagt en sanktion for samme handling, skal der i det omfang, denne sanktion er fuldbyrdet, ske en tilsvarende nedsættelse af den sanktion, der pålægges her i landet, jf. straffelovens § 10 b.

2.2.5. Danske straffebestemmelers anvendelsesområde

Ud over dansk straffemyndighed, jf. afsnit 2.2.4., forudsætter idømmelse af straf ved danske domstole for handlinger foretaget i udlandet som udgangspunkt, at den pågældende handling er omfattet af en dansk straffebestemmelse, hvis anvendelsesområde omfatter udlandshandlinger.

Det bemærkes i den forbindelse, at de fleste af straffelovens bestemmelser har universel gyldighed, således at bestemmelserne kan anvendes uanset, hvor den pågældende handling er begået. Omvendt er de fleste bestemmelser i særlovgivningen territorialt begrænsede, således at de alene finder anvendelse på handlinger, der foretages på dansk område.

2.3. Internationale instrumenter

2.3.1. Det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben

Det internationale samarbejde om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben omfatter en lang række nedrustnings- og ikke-spredningsaftaler, der bl.a. i FN-regi er opbygget over de seneste 50 år. Indsatsen omfatter navnlig kontrol med spredningen af biologiske, kemiske og nukleare masseødelæggelsesvåben samt våbenteologi. Traditionelt har samarbejdet været rettet mod spredningen til stater, mens spredningen af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører ikke har været i fokus. I lyset af den internationale terrorisme er der opstået et behov for at skærpe kontrollen med spredning af både teknologi og våben også til ikke-statslige aktører.

I det følgende gennemgås FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1540 (2004) og de centrale konventioner på området.